

DATOS IDENTIFICATIVOS

Tecnoloxía ambiental

Materia	Tecnoloxía ambiental			
Código	V09G310V01402			
Titulación	Grao en Enxeñaría dos Recursos Mineiros e Enerxéticos			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Enxeñaría dos recursos naturais e medio ambiente			
Coordinador/a	Barrionuevo Giménez, Rafael			
Profesorado	Barrionuevo Giménez, Rafael			
Correo-e	rbarrio@uvigo.es			
Web	http://ambiental.uvigo.es			
Descrición xeral	Visión xeral da tecnoloxía ambiental.			

Competencias

Código	
CG1	Capacitación científico-técnica para o exercicio da profesión de Enxeñeiro Técnico de Minas e coñecemento das funcións consultivas, análise, deseño, cálculo, proxecto, construción, mantemento, conservación e explotación.
CG2	Comprender os múltiples condicionamentos de carácter técnico e legal que xorden no desenvolvemento, no ámbito da enxeñaría de minas, que teñan por obxecto, de acordo cos coñecementos adquiridos segundo o previsto no parágrafo 5 da orde CIN7306 / 2009, a prospección e investigación xeolóxica-mineira, as explotacións de todo tipo de recursos xeolóxicos, incluíndo as augas subterráneas, as obras subterráneas, os almacenamentos subterráneos, as plantas de tratamento e beneficio, as plantas de enerxía, as plantas mineralúrxicas e siderúrxicas, as plantas de materiais para a construción, as plantas de carboquímica, petroquímica e gas, as plantas de tratamentos de residuos e efluentes e fábricas de explosivos e capacidade para empregar métodos contrastados e tecnoloxías acreditadas, co obxectivo de acadar unha maior eficacia dentro do respecto polo Medio Ambiente e a protección da seguridade e saúde dos traballadores e usuarios das mesmas.
CG3	Capacidade para deseñar, redactar e planificar proxectos parciais ou específicos das unidades definidas no parágrafo anterior, tales como instalacións mecánicas e eléctricas e o seu mantemento, redes de transmisión de enerxía, instalacións transporte e almacenamento para materiais sólidos, líquidos ou gasosos, entullarías, balsas ou encoros, sostemento e cimentación, demolición, restauración, voaduras e loxística de explosivos.
CG4	Capacidade para deseñar, planificar, operar, inspeccionar, asinar e dirixir proxectos, plantas ou instalacións, no seu ámbito.
CG5	Capacidade de realización de estudos de ordenación do territorio e dos aspectos medioambientais relacionados cos proxectos, plantas e instalacións, no seu ámbito.
CG6	Capacidade para o mantemento, conservación e explotación dos proxectos, plantas e instalacións, no seu ámbito.
CG7	Coñecemento para realizar, no ámbito da enxeñaría de minas, de acordo cos coñecementos adquiridos segundo o disposto no apartado 5 da orde CIN /306/2009, medicións, replanteos, planos e mapas, cálculos, valoracións, análise riscos, peritaxes, estudos e informes, plans de traballo, estudos de impacto ambiental e social, plans de restauración, sistema control de calidade, sistema de prevención, análise e avaliación das propiedades dos materiais metálicos, cerámicos, refractarios, sintéticos e outros materiais, caracterización de solos e macizos rochosos e outros traballos semellantes.
CG8	Coñecemento, comprensión e capacidade de aplicar a lexislación necesaria no exercicio da profesión de Enxeñeiro Técnico de Minas.
CE18	Capacidade para aplicar metodoloxías de estudos e avaliacións de impacto ambiental e, en xeral, de tecnoloxías ambientais, sustentabilidade e tratamento de residuos.

CT2	Capacidade de desenvolver un proxecto completo en calquera campo desta enxeñaría, combinando de forma adecuada os coñecementos adquiridos, accedendo ás fontes de información necesarias, realizando as consultas precisas e integrándose en equipos de traballo interdisciplinar.
CT4	Favorecer o traballo cooperativo, as capacidades de comunicación, organización, planificación e aceptación de responsabilidades nun ambiente de traballo multilingüe e multidisciplinar, que favoreza a educación para a igualdade, para a paz e para o respecto dos dereitos fundamentais.
CT6	Coñecer e manexar a lexislación aplicable ao sector, coñecer o medio social e empresarial e saber relacionarse coa administración competente integrando este coñecemento na elaboración de proxectos de enxeñaría e no desenvolvemento de calquera dos aspectos do seu labor profesional.
CT7	Capacidade para organizar, interpretar, assimilar, elaborar e xestionar toda a información necesaria para desenvolver o seu labor, manexando as ferramentas informáticas, matemáticas, físicas, etc. necesarias para iso.
CT8	Concibir a enxeñaría nun marco de desenvolvemento sostible con sensibilidade cara temas ambientais.
CT9	Entender a transcendencia dos aspectos relacionados coa seguridade e saber transmitirille esta sensibilidade ás persoas do seu ámbito.
CT10	Tomar conciencia da necesidade dunha formación e mellora continua de calidade, desenvolvendo valores propios da dinámica do pensamento científico, mostrando unha actitude flexible, aberta e ética ante opinións ou situacións diversas, en particular en materia de non discriminación por sexo, raza ou relixión, respecto aos dereitos fundamentais, accesibilidade, etc.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Coñecer a base tecnolóxica sobre a que se apoian as investigacións máis recentes en Técnicas ambientais	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8	CE18	CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10
Comprender os aspectos básicos dos sistemas de Xestión da calidade total	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8	CE18	CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10
Coñecer o proceso experimental utilizado cando se traballa con ferramentas informáticas	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8	CE18	CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10
Dominar as técnicas actuais dispoñibles para a análise dos problemas ambiental	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG8	CE18	CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10
Profundar nas técnicas de realización dun EIA	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8	CE18	CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10
Coñecer as novas técnicas de minería de datos medio ambientais e materia de seguridade	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8	CE18	CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10

Contidos

Tema

A MINERÍA E O MEDIO AMBIENTE

TIPOS DE EXPLOTACIÓNS MINEIRAS

VERTEDOIRO

PRESAS DE RESIDUOS

IDENTIFICACIÓN DE ALTERACIÓNS E AVALIACIÓN

DO I.A.

CONTROL E PREVENCIÓN DO PO

CONTROL E PREVENCIÓN DO RUÍDO

CONTROL E PREVENCIÓN DA CONTAMINACIÓN DA

AUGA

CONTROL DAS VIBRACIÓNS E ONDA AÉREA

CONTROL DE AFUNDIMENTOS MINEIROS

CONTROL DA EROSIÓN E SEDIMENTACIÓN .

OBRAS ESTRUTURAIS

INTEGRACIÓN PAISAXÍSTICA, CRITERIOS E

TÉCNICAS

USOS POTENCIAIS DOS TERREOS AFECTADOS

POLAS ACTIVIDADES MINEIRAS

FACTORES AMBIENTAIS QUE AFECTAN Á

RESTAURACIÓN DA VEXETACIÓN

ANÁLISE E PREPARACIÓN DOS TERREOS PARA

EFECTUAR A REVEXETACIÓN

SELECCIÓN DE ESPECIES VEXETAIS

IMPLANTACIÓN DA VEXETACIÓN

AVALIACIÓN ECONÓMICA DOS PROXECTOS DE

RESTAURACIÓN

SEGUIMIENTO E CONTROL

DESEÑO DE ESCALAS DE PECES

Introdución aos vertidos urbáns

Os sistemas urbanos de saneamento

Residuos sólidos urbanos

1.3.1. Impactos ambientais dos residuos sólidos urbanos.

1.3.1.1. Impactos ambientais dos residuos sólidos urbanos.

1.3.1.2. Impactos sobre o sistema adoito-planta.

1.3.1.3. Contaminación por metais nos chans urbanos.

1.3.1.4. O papel dos microorganismos nas actividades.

1.3.1.5. Focos potenciais de contaminación puntual en augas subterráneas.

1.3.1.6. Impacto ambiental da vertedura de residuos sólidos urbanos en poboacións pequenas.

1.3.1.7. Determinación da permanencia dos efectos contaminantes dun vertedoiro de residuos sólidos urbanos.

1.3.1.8. Contido en compostos nitroxenados das augas subterráneas debido aos residuos sólidos urbanos.

1.3.1.9. Fontes difusas de contaminación.

1.3.2. Recuperación dos residuos sólidos urbanos.

1.3.2.1. Recuperación e reciclaxe.

1.3.2.2. Utilización agrícola dos residuos sólidos urbanos e técnicas de compostaxe.

1.3.2.3. Efectos dos lodos residuais sobre as propiedades dos chans.

1.3.2.4. O papel e os residuos urbanos.

1.3.2.5. O reciclaxe do papel e cartón.

1.3.2.6. Usos do papel e do cartón reciclado.

1.3.2.7. A reciclaxe do vidro.

1.3.2.8. Sensibilidade social fronte á recollida selectiva.

1.3.3. Sistemas pasivos de depuración mediante de lagunaxe.

Deseño e almacenamento de vertedoiros de residuos e plantas de tratamento	1.4.1. Territorialización e xestión. 1.4.2. Produción de R.S.U. Determinación da produción de residuos. 1.4.3. Recollida. Instalacións de transporte e transferencia. 1.4.4. Instalacións complementarias. 1.4.5. Instalacións complementarias para o tratamento de residuos tóxicos e perigosos. 1.4.6. Plantas tipo. 1.4.7. Deseño de vertedoiros controlados. 1.4.8. Tratamento de lixiviados. 1.4.9. Planta de lixiviados. 1.4.10. Aproveitamento do Biogas. 1.4.11. Custos asociados.
Marco legal dos residuos sólidos urbanos	
Residuos sanitarios sólidos	1.6.1. Introducción. 1.6.2. Problemática actual dos residuos sanitarios sólidos. 1.6.3. Política e lexislación na Unión Europea. 1.6.4. Clasificación e definición dos residuos sanitarios sólidos. 1.6.5. Riscos derivados dos residuos sanitarios sólidos. 1.6.6. Envasado dos residuos sanitarios sólidos. 1.6.7. Tratamento e eliminación dos residuos sanitarios sólidos. 1.6.8. Residuos radioactivos sólidos. 1.6.9. Residuos citostáticos. 1.6.10. Plantas incineradoras de residuos sólidos sanitarios
RESIDUOS RADIOACTIVOS DE ALTA ACTIVIDADE	2.1. Introducción 2.2. Almacenamento en formacións xeolóxicas profundas 2.3. Deseño conceptual do repositorio 2.4. Residuos considerados: formas e cantidades. 2.5. Almacenamento en formacións graníticas. 2.5.1. O emprazamento de referencia: idoneidade e formación aloxante. 2.5.2. Características do repositorio. 2.5.2.1. Descrición xeral 2.5.2.2. Cápsula, 2.5.2.3. Instalacións de superficie 2.5.2.4. Instalacións subterráneas 2.5.2.5. Operación do repositorio 2.5.2.6. Clausura do repositorio 2.5.2.7. A seguridade do repositorio: observacións xerais, seguridade operacional, seguridade post-clausura. 2.5.2.8. Custos. 2.6. Almacenamento en formacións salinas. 2.6.1. O emprazamento de referencia: idoneidade e formación aloxante. 2.6.2. Características do repositorio. 2.6.2.1. Descrición xeral 2.6.2.2. Cápsula, 2.6.2.3. Instalacións de superficie 2.6.2.4. Instalacións subterráneas 2.6.2.5. Operación do repositorio 2.6.2.6. Clausura do repositorio 2.6.2.7. A seguridade do repositorio: observacións xerais, seguridade operacional, seguridade post-clausura. 2.6.2.8. Custos.

INTRODUCCIÓN Á CONTAMINACIÓN ATMOSFÉRICA	3.1. Fundamentos metereolóxicos.
	3.1.1. Aspectos xerais
	3.1.2. A circulación xeral atmosférica
	3.1.3. Ciclóns e anticiclóns
	3.2. Conceptos e criterios de emisión e inmisión
	3.3. Conceptos e criterios de difusión.
	3.3.1. Introducción
	3.3.2. Principais criterios de difusión
	3.3.3. Fórmulas de sobreelevación de penachos
	3.3.4. Fundamentos teóricos
	3.3.5. Introducción á altura da capa de mestura.
	3.3.6. Métodos e procesos de cálculo
	3.4. Avaliación da difusión atmosférica de contaminantes.
	3.4.1. Obxecto
	3.4.2. Ámbito de aplicación
	3.4.3. Fórmulas de cálculo
	3.5. Sistemas de eliminación de particular en efluentes gaseosos contaminados.
	3.6. Sistemas de eliminación de contaminantes gaseosos nos efluentes.
	3.7. Custos asociados ao tratamento de efluentes gaseosos contaminados.
	3.8. Prevención da contaminación atmosférica.
	3.9. Control e Vixilancia Medio Ambiental

RESIDUOS PROCEDENTES DA INDUSTRIA MINEIRA DO CARBÓN

RESIDUOS SIDERÚRXCOS DE FACTORÍAS INTEGRAIS

RESIDUOS PROCEDENTES DA SIDERURXIA NON INTEGRAL

RESIDUOS PROCEDENTES DA METALURXIA NON FÉRREA

XESTIÓN INTEGRAL DE CHATARRAS NON FÉRREAS

RESIDUOS PROCEDENTES DA INDUSTRIA TERMOELÉCTRICA

INTRODUCCIÓN ÁS AUGAS RESIDUAIS INDUSTRIAIS

AUGAS PROCEDENTES DA INDUSTRIA AUTOMOBILÍSTICA

AUGAS INDUSTRIAIS E APROVEITAMENTO DOS RESIDUOS INDUSTRIAIS

INTRODUCCIÓN Á MODELIZACIÓN E SIMULACIÓN DE PROCESOS AMBIENTAIS

INTRODUCCIÓN Á XESTIÓN AMBIENTAL

LEXISLACIÓN AMBIENTAL NA INDUSTRIA

INTRODUCCIÓN ÁS AUDITORIAS

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Estudo de casos/análises de situacións	10	10	20
Prácticas en aulas de informática	25	25	50
Saídas de estudo/prácticas de campo	5	5	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Composta por: -lousa -vídeo e multimedia -presentacións
Estudo de casos/análises de situacións	Dispónse dunha gran cantidade de casos que foron subidos á nube de tecnoloxías do medio ambiente. https://nubetecma.uvigo.es acceso desde o servidor
Prácticas en aulas de informática	Estarán conformadas por casos e exemplos prácticos subidos á nube de tecnoloxías do medio ambiente. https://nubetecma.uvigo.es

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Recibirase aos alumnos no horario de titorías que se fará público. Por defecto, e salvo que se diga o contrario, estas serán os mércores e xoves de 11 horas a 14:30 h
Estudo de casos/análises de situacións	Recibirase aos alumnos no horario de titorías que se fará público. Por defecto, e salvo que se diga o contrario, estas serán os mércores e xoves de 11 horas a 14:30 h
Prácticas en aulas de informática	Recibirase aos alumnos no horario de titorías que se fará público. Por defecto, e salvo que se diga o contrario, estas serán os mércores e xoves de 11 horas a 14:30 h
Saídas de estudo/prácticas de campo	Recibirase aos alumnos no horario de titorías que se fará público. Por defecto, e salvo que se diga o contrario, estas serán os mércores e xoves de 11 horas a 14:30 h

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	RESULTADOS DE APRENDIZAXE: Coñecer a base tecnolóxica sobre a que se apoian as investigacións máis recentes en Técnicas ambientais. Comprender os aspectos básicos dos sistemas de Xestión da calidade total. Coñecer o proceso experimental utilizado cando se traballa con ferramentas informáticas. Dominar as técnicas actuais dispoñibles para a análise dos problemas ambientais. Profundar nas técnicas de realización dun EIA. Coñecer as novas técnicas de minería de datos medio ambientais e materia de seguridade Adquirir habilidades sobre o proceso de análise de datos ambientais.	40	CG1 CE18 CT2 CG2 CT4 CG3 CT6 CG4 CT7 CG5 CT8 CG6 CT9 CG7 CT10 CG8
Estudo de casos/análises de situacións	RESULTADOS DE APRENDIZAXE: Coñecer a base tecnolóxica sobre a que se apoian as investigacións máis recentes en Técnicas ambientais. Comprender os aspectos básicos dos sistemas de Xestión da calidade total. Coñecer o proceso experimental utilizado cando se traballa con ferramentas informáticas. Dominar as técnicas actuais dispoñibles para a análise dos problemas ambientais. Profundar nas técnicas de realización dun EIA. Coñecer as novas técnicas de minería de datos medio ambientais e materia de seguridade Adquirir habilidades sobre o proceso de análise de datos ambientais.	25	CG1 CE18 CT2 CG2 CT4 CG3 CT6 CG4 CT7 CG5 CT8 CG6 CT9 CG7 CT10 CG8
Prácticas en aulas de informática	A prácticas da aula de informática constan de varios bloques: B1. Civil 3D. Obxectivo: levantamentos MDT tridimensionales, comandos básicos, intercambio de ficheiros ASCII e bases de datos B2. Excel. Obxectivo: Coñecementos básicos de excel. Importar e exportar datos B3. Project. Obxectivo. Enlazar con Excel, bases de datos e Civil 3D RESULTADOS DE APRENDIZAXE: Coñecer a base tecnolóxica sobre a que se apoian as investigacións máis recentes en Técnicas ambientais. Comprender os aspectos básicos dos sistemas de Xestión da calidade total. Coñecer o proceso experimental utilizado cando se traballa con ferramentas informáticas. Dominar as técnicas actuais dispoñibles para a análise dos problemas ambientais. Profundar nas técnicas de realización dun EIA. Coñecer as novas técnicas de minería de datos medio ambientais e materia de seguridade Adquirir habilidades sobre o proceso de análise de datos ambientais.	25	CG1 CE18 CT2 CG2 CT4 CG3 CT6 CG4 CT7 CG5 CT8 CG6 CT9 CG7 CT10 CG8
Saídas de estudo/prácticas de campo	Con esta metodoloxía prepárase en grupo en E.I.A. RESULTADOS DE APRENDIZAXE: Coñecer a base tecnolóxica sobre a que se apoian as investigacións máis recentes en Técnicas ambientais. Comprender os aspectos básicos dos sistemas de Xestión da calidade total. Coñecer o proceso experimental utilizado cando se traballa con ferramentas informáticas. Dominar as técnicas actuais dispoñibles para a análise dos problemas ambientais. Profundar nas técnicas de realización dun EIA. Coñecer as novas técnicas de minería de datos medio ambientais e materia de seguridade Adquirir habilidades sobre o proceso de análise de datos ambientais.	10	CG1 CE18 CT2 CG2 CT4 CG3 CT6 CG4 CT7 CG5 CT8 CG6 CT9 CG7 CT10 CG8

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota total ou global componse dos seguintes termos:

PRÁCTICAS/LABORATORIOS(50%) + TEORÍA e PROBLEMAS(40%) + EXAMES PARCIAIS (5%) + PROXECTO VOLUNTARIO EN GRUPO(5%)

A maiores, para subir nota poderá optar, en caso de que se organicen, a apuntarse en SEMINARIOS ou outra serie de propostas realizadas dende a Área.

Non se poderá subir máis de 2% neste apartado. (*) Incluído en Teoría e problemas.

PRÁCTICAS/LABORATORIOS (50%)

Obrigatorio ter asistido ao 85% das prácticas

2 traballos (25% +25%) que utilicen as ferramentas aprendidas nos laboratorios.

(*) Recórdase que teñen carácter obrigatorio. É necesario telas aprobadas para presentarse ao exame de teoría e problemas.

En caso de faltas de asistencia e/ou prácticas suspensas, o alumno deberá examinarse delas.

TEORÍA E PROBLEMAS (40%)

Obrigatorio ter asistido ao 85% das clases

Cualifícase mediante un único EXAME FINAL

EXAMES PARCIAIS (5%)

O obxectivo é comprobar o seguimento das clases.

Pódense realizar en calquera momento e sen avisar previamente.

Estará composto por pregunta/s curta/s de resposta en tempo breve (nunca superior a 10).

A materia de avaliación poderá abranguer a explicada en clase ou temario anterior

PROXECTO VOLUNTARIO EN GRUPO (5%)

O obxectivo é potenciar o traballo en grupo e a expresión oral. Será polo tanto un proxecto íntegro e amplo.

Este deberá ser exposto publicamente polo grupo e é obrigatoria a asistencia de todos os alumnos da clase posto que se trata de "aprender do que fan os demais"

Observacións:

NON SE GARDAN NOTAS DUN CURSO ACADÉMICO A OUTRO

Calendario de exames:

- Convocatoria Fin de Carreira: 10:00 □ 15/10/2015

- Convocatoria ordinaria 2º período: 10:00 □ 11/05/2016

- Convocatoria extraordinaria Xullo: 10:00 □ 01/07/2016

Esta información pódese verificar/consultar de forma actualizada na páxina web do centro:

<http://etseminas.webs.uvigo.es/cms/index.php?id=181>

Bibliografía. Fontes de información

Básicas

Manual de Restauración de Terrenos y Evaluación de Impactos Ambientales en Minería. **ITGE (Instituto Tecnológico Geominero de España).** Carlos López Jimeno, Francisco Ayala Carcedo, (et. al)

Guía de Restauración de Graveras. **ITGE (Instituto Tecnológico Geominero de España).** Carlos López Jimeno, Lucas

Vadillo Fernández, (et. al)

Guía para el diseño y construcción de Presas de Residuos Mineros. **Junta de Andalucía.** Manuel J. Donaire Márquez, Carlos López Jimeno, Roberto Gómez Prieto, (et. al)

Apuntes del Área (formatos .PDF y .HTML) **Tecnología del Medio Ambiente.** Rafael Barrionuevo

Gestión integral de Residuos Sólidos **Ed. McGraw Hill.** George Tchonanoglous, Hilary Theisen, Samuel A. Vigil *Apuntes del Área (formatos .PDF y .HTML)*

Tecnología do Medio Ambiente

Rafael Barrionuevo

Manual de reutilización de residuos de la industria minera, siderometalúrgica y termoeléctrica.

Instituto Tecnológico geominero de España.

Lucas Vadillo Fernández, Carlos López Jimeno, José Gonzalez Cañibano, et al.

Complementarias

Manual de estabilización y revegetación de taludes. **Carlos López Jimeno.** Juan Luis Fariña de Alba, Roberto Gómez Prieto, Pilar García Bermudez, (et. al)

Manual de Perforación y Voladura de Rocas. **IGME (Instituto Geológico Minero de España)** José María Pernia Llera, Carlos López Jimeno, (et. al).

Gestión de residuos tóxicos, tratamiento, eliminación y recuperación de suelos

Ed. McGraw Hill

Michael D. LaGrega, Phillip L. Buckingham, Jeffrey C. Evans

Manual de seguridad industrial en plantas químicas y petroleras

Ed. McGraw Hill

J.M. Storch de Gracia

Biotratamiento de residuos tóxicos y peligrosos

Ed. McGraw Hill

Morris Levin, Michael A. Gealt.

Tratamiento de vertidos industriales y peligrosos

Ed. Díaz de Santos

Nelson Leonard Nemerow, Avijit Dasgupta

Ingeniería Sanitaria, tratamiento, evacuación y reutilización de aguas residuales.

Ed. Labor, S.A.

Metcalf-Eddy

Abastecimiento y distribución de agua.

Col. Enxeñeiros de Camiños, Canais e Portos

Aurelio Hernández Muñoz

Recomendacións